

8091/1

T é m y   k r o n i k y

na rok 1979

S t u p a v a .

Téma:	Počet listov:
1. CEVASERVIS v Stupave	1
2. Miestna ľudová knižnica v Stupave	2
3. Päťdesiat rokov Cementárne v Stupave	13
4. Nový cintorín v Stupave	3
5. Zápis do pamiatkovej knihy	1
6. Zo spomienok občanov	5
7. Určenie farieb erbu Stupavy / zo 16. storočia /	1 + 1
8. Určenie farieb erbu Stupavy / z 15. storočia /	1 + 1
9. 35. výročie SNP / miestna oslava /	1

Spolu	28 + 2

C E V A S E R V I S v Stupave.

Podľa zriaďovacej listiny Cevaservis, koncernový podnik v Stupave začal svoju činnosť dňom 1. januára 1978.

Poslaním organizácie je:

1. Zabezpečovať investičnú výstavbu v rámci koncernu Cementárne a vápenky na území Slovenska.
2. Rozvinúť servisnú činnosť v oblasti údržby a opráv v závodoch cementárne a vápenky na Slovensku.
3. Zabezpečovať centralizovanú výchovu učňovského dorastu pre koncernové podniky na Slovensku.
4. Rozvíjanie vyššie uvedených činností bude sa zabezpečovať v priebehu rokov 1981 - 1985.

Stupava bola zvolená za sídlo organizácie z tých dôvodov, že sa má zastaviť výroba v tunajšej cementárni a výrobná základňa má sa preorientovať na vyššie uvedené činnosti. Ide teda o budúce komplexné využitie materiálnej a kadrovej základne tunajšej cementárne.

Riaditeľom Cevaservis, koncernového podniku / k.p. / v Stupave je Ing. Pavol D e m č á k , CSc.

Technickým námestníkom riaditeľa je Martin M a c á k .

Investičným námestníkom riaditeľa je Ing. Pavol Murányi.

Ekonomicko-obchodným námestníkom riaditeľa je

Ing. Ján B e l e š .

Výrobný námestník riaditeľa je Ing. Svetozár P r o k e š .

Predsedom ZO KSS je Michal J a n č i .

Predsedom ZO ROH je Mikuláš L a v i č k a .

Podnik má detašované pracoviská v Rohožníku, okres Senica, na východnom Slovensku v Košiciach a v Turni nad Bodvou.

Uvažuje sa o zriadení detaš. pracoviska na Považí.

Podnik nateraz zamestnáva 150 pracovníkov.

Miestna ľudová knižnica

od decembra roku 1964, kedy sa MĽK dostalo dôstojné umiestnenie v novostavbe ZK ROH v budove kultúrneho domu vzrastol počet kníh, počet registrovaných čitateľov, priestory boli založené regálmi a bolo potrebné zabezpečiť priaznivejšie podmienky pre úspešnú činnosť MĽK.

Miestny národný výbor v Stupave prikrečil k realizácii zámeru a v budove, ktorá je vlastníctvom MNV na ul. kpt. Jána Nálepku čís. 578/11 prikrečil rekonštrukcii časti budovy. Finančné prostriedky zabezpečil Odbor kultúry ONV Bratislava vidiek za účinnej pomoci s. inšp. Márie Dinušovej.

Práce na rekonštrukcii budovy organizoval a zabezpečoval predseda MNV s. Jozef Martinkovič, jednotlivé úlohy spoľahlivo zabezpečovali členovia rady MNV s. Štefan Kriflík a s. Štefan Neradovič.

Práce na rekonštrukcii boli dokončené v mesiaci novembri r. 1978. MĽK už v mesiaci novembri začala sťahovanie do moderne vybavených priestorov na ul. kpt. J. Nálepku.

Náklady na rekonštrukciu budovy pre potreby MĽK prekročili sumu 300.000,- Kčs.

Miestnosti sú technicky veľmi dobre vybavené, má samostatné plynové ústredné kúrenie, veľké okná, kvalitné osvetlenie, moderný nábytok, koberce, v budove je ticho a sú tu možnosti individuálneho nerušeného štúdia.

MĽK otvorená a sprístupnená verejnosti dňa 26. marca 1979 v priestorných miestnostiach na celkovej ploche 250 m2, počet kníh na konci r. vzrástol na 17.000 a počet registrovaných čitateľov na 1,300.

K zlepšeniu podmienok a vzhľadu okolia prispeli aj pracovníčky MĽK a odpracovali znaný počet brigád. hodín na úprave

5 4

dvora. Vedúcou MĽK je s. Žofia Moricová, svoju funkciu úspešne vykonáva od r. 1962 a rozvoj MĽK v Stupave je aj jej osobným úspechom. V nových podmienkach od začiatku pracuje aj s. Zlatica Obadalová.

Knižnica je prístupná čitateľskej verejnosti vždy v pondelok, utorok, vo štvrtok a v piatok týždenne spolu 30 hodín.

Pri vstupe do budovy je na stene označenie kultúrneho zariadenia Miestna ľudová knižnica, dni a hodiny prístupné verejnosti.

Knižnica je v centre najrušnejšej časti obce. V zimných mesiacoch november - marec je tu čulý ruch, záujem o knihy je väčší a počet výpožičiek vzrastá.

MĽK v rámci plánu práce organizuje aj besedy o knihách so známymi spisovateľmi. Medzi žiakov ZDŠ viackrát zavítal aj v Stupave žijúci Dr. Rudo Moric, úspešný autor literatúry pre mládež.

K významným výročiam mali besedy s mládežou aj ďalší spisovatelia: Ing. Ján Korenko, Karol Tomašík, ktorí pri príležitosti besied rozvíjali ideové zameranie svojich diel na hlbšie pochopenie svojich diel účastníkmi besied.

V mesiaci júli pracovníčky MĽK čerpajú svoje dovolenky.

a
5

Päťdesiat rokov Cementárne S t u p a v a .

Roku 1979 uplynulo päťdesiat rokov od začiatku výstavby prvej veľkej továrne v Stupave - Stupavskej cementárne. Slávnostné zhromaždenie pracujúcich závodu pri príležitosti tohto významného výročia sa uskutočnilo dňa 7. júla 1979 v miestnom kultúrnom dome ZK ROH Cementár.

Závod za päťdesiat rokov svojej existencie prispek k rozvoju stavebníctva na Slovensku, vychoval rad odborníkov v odvetví výroby stavebných látok a plnil aj významnú úlohu pri uskutočňovaní socialistickej industrializácie a pri budovaní socializmu v našej vlasti.

Závod podmienil aj početný rast robotníckej triedy v Stupave a jej vývoj v uvedomovacom procese.

K tomuto významnému výročiu tunajší závod Stupavská cementáreň a nadriadená organizácia Západoslovenské cementárne a vápenky, n. p. Rohožník, za pomoci redakčnej rady v zložení Ing. Alexander Jašík, ekonomicko-obchodný námestok, Ladislav Šmelík, technický úradník - rozborár, Ladislav Kudijovský, riaditeľ ZK ROH, Štefan Hóz, Vít Debrecký, pracovníci závodu, vydali publikáciu 50 rokov Stupavskej cementárne nákladom 1 000 výtlačkov. Vytlačili ju Západoslovenské tlačiarne, n. p. Bratislava, Duklianska 12.

Podľa úvodného slova riaditeľa závodu s. Floriána Vilema jej cieľom je oboznámiť verejnosť s vývojom závodu a jeho vplyvom na rozvoj obce Stupava. Závod prekonal rozličné ťažkosti. Pracujúci závodu však preukázali dostatok odhodlania, za čo dostali nejedno uznanie vo forme štátnych významení.

Vývoj cementárne od vzniku do roku 1945.

Stupavská cementáreň bola založená roku 1929 ako účastinná

b
6

spoločnosť pod menom " UNION, továrň na portlandský cement, úast. spol.". Zakladateľkou bola záujmová skupina pozostávajúca z Českej banky UNION Praha, poboč. Bratislava a Handlovské uhoľné banu úč. spol. v Bratislave.

Stavba sa začala roku 1929, pre obec mala veľký význam, bola to jediná továrň, ktorá sa začala tu budovať. Vo výstavbe továrne videli občania možnosti zlepšenia svojej situácie a uvítali ju s radosťou, zvlášť mnohí nezamestnaní, ktorých bolo v obci v tom čase takmer dvesto. Počas výstavby našli z nich mnohí prácu.

Výroba v novej továrni sa začala 1. mája 1930. Nepriniesla však zlepšenie zamestnanosti v tej miere, v akej sa očakávalo. Prvé roky prevádzky spadajú do obdobia vzrastajúcej hospodárskej krízy, ktorá mala veľmi nepriaznivý vplyv aj na rozvoj výroby cementu. V tomto období pracovala len v letných mesiacoch a cez zimu mali pracovníci neplatenú dovolenku. V roku 1933 sa v Nemecku dostal k moci fašizmus, ktorý sa netajil svetovládnyimi ambíciami. Nebezpečenstvo vojny sa stalo aktuálnym a najbližšou obeťou sa mala stať mladá Československá republika, ktorá sa hneď začala pripravovať k obrane. Táto politická situácia mala značný vplyv na rozvoj výroby nášho podniku. Výstavba pohraničných opevnení si vyžadovala značné množstvo cementu a tak od roku 1934 až do roku 1937 sa výroba neustále zvyšovala a prestala byť iba sezónnou. Politická situácia v rokoch 1938 - 1940 a zánik buržoáznej ČSR nepriaznivo vplývali na výrobu, ktorá zaznamenala značný pokles.

Od roku 1940 opäť vplyvom vojnovej konjunktúry sa začala výroba zvyšovať.

Fašistická vojnová mašineria pod údermi slávnej červenej

armády začala rozbíjať a zvyšky fašistických vojsk museli ustupovať na západ. Častejšie boli nálety, poškodený bol komín továrne, budova laboratória aj iné budovy. Veľmi citelná bola strata všetkých motorových vozidiel.

Rozvoj podniku po roku 1945.

Hneď po oslobodení sa začalo veľmi intenzívne s opravnými prácami a po ich dokončení dňa 28. októbra - práve v Deň znárodnenia začala sa výroba v továrni.

Prebiehala za najťažších podmienok pri nedostatkoch, ktoré bolo možné iba postupne odstraňovať. Prebiehala však v radosnom ovzduší znárodnenia vo vedomí, že výsledky práce budú slúžiť tým, ktorí sa na nej podieľajú a nie kapitalistom ako bezpracné zisky a na vykorisťovanie pracujúcich. Pomery sa postupne konsolidovali, výroba sa z roka na rok zvyšovala. V roku 1947 bola predĺžená lanovka zo strého lomu pod Pajštúnskym hradom do Prepadlého, kde bol otvorený nový kameňolom. Lanovka dosiahla dĺžku 10 km. Do prevádzky bola daná v roku 1948.

V roku 1950 začala sa výstavba novej výrobnéj linky, t.j. druhého surovinového mlyna, rotačnej pece a cementového mlyna. V roku 1954 začala sa výroba na novej linke, ktorou sa výroba zvýšila 3 a pol násobne.

V ďalších rokoch II. päťročnice / 1956 - 1960 / boli uskutočnené ďalšie dôležité akcie / prechod na pálenie slinku zemným plynom, rekonštrukcia rotač. pece I., montáž rotač. pece II., do užívania bola daná nová prevádzková a administratívna budova s kúpeľňou, závodnou kuchyňou s jedálňou a kancelárskymi miestnosťami pre všetky hlavné útvary podniku. V III. päťročnici bolo namontované zariadenie pre použitie technologického paliva - mazutu a benzínu - na rotačných peciach. Okrem toho bola vykonaná oprava komína a výmena

chladiča rotač. pece I.

Vo IV. päťročnici bola vykonaná montáž odprašovacieho za-
riadenia - multicyklónov a rekonštrukcia rotač. pece II.

V V. päťročnici bolo striedavo používané technologické pa-
livo na rotačných peciach - mazut a zemný plyn - podľa po-
trieb nášho národného hospodárstva a to spravidla v zimných
mesiacoch mazut a v letných zemný plyn.

Vykonaná bola generálna oprava rotač. pece I., výmena pláš-
ta a rekonštrukcia SM II. a CM I. a tiež montáž elektrofil-
trov / dovoz zo Švajčiarska. /

Pri všetkých týchto akciách sa výroba cementu neustále zvy-
šovala a dosiahla nasledujúci objem: II. 5 RP 1 186 801 t,
III. 5 RP 1 361 798 t, IV. 5 RP 1 408 250 t, V. 5 RP 1 412
200 t. V roku 1976 podnik prvý raz prekročil hranicu objemu
výroby cementu 300 000 t a vyrobil 301 570 t a v roku 1977
až 304 000 ton.

Od roku 1966 podnik zaviedol výrobu mletých vápencov a v ro-
ku 1970 aj výrobu náhradných dielov ako pre svoje potreby,
tak aj pre iné organizácie. V roku 1970 bola tiež zavedená
výroba melioračných tvárnic na poloautomatickej linke dove-
zenej z Rakúska. Všetky tieto zložky tvoria približne 15 %
z celkovej hodnoty výroby, ktorú z 85 % tvorí výroba cementu.
V roku 1978 nastala organizačná zmena.

Stupavská cementáreň - doteraz samostatný národný podnik -
bol pričlenený ako závod Západoslovenským cementárňam a vá-
penkám, národnému podniku Rohožník s celým výrobným progra-
mom. / Rohožník vzdialený asi 30 km v okrese Senica. /

V súvislosti s delimitáciou podniku do ZCV, n. p. Rohožník,
bol dňom 1. januára 1978 vytvorený v objektoch závodu nový
národný podnik Cevaservis Stupava, ktorého poslaním je za-

29
bezpečovať investorskú a investičnú činnosť v rámci celej
VHJ CEVA Trenčín. Zariadením tohoto národného podniku sú
vytvorené ďalšie pracovné príležitosti pre obyvateľov a
okolia. / VHJ - Výrobnohospodárska jednotka. /

Politický vývoj.

V rokoch 1925 - 1928 stála komunistická organizácia v Stupave len na začiatku svojej revolučnej cesty. V tomto období sa vytvárali a formovali jej základné revolučné vlastnosti, ktoré jej v ďalších rokoch umožnili dosiahnuť veľké úspechy v boji proti nezamestnanosti, fašizmu a vojne.

Ďalší vzrast robotníckeho hnutia bol podmienený založením Stupavskej cementárne. Silnú pozíciu tu mala sociálnodemokratická organizácia. Mala svojich prisluhovačov, ktorí ovplyvňovali každého robotníka, ktorý chcel pracovať v cementárni. No ani takýto veľký nátlak nevedel zlomiť každého robotníka. Aj vtedy boli viacerí robotníci pevne oddaní komunistickej organizácii a do sociálnodemokratickej strany i napriek vyhrážkam nevstúpili.

V roku 1931 sa zišli najvedomejší robotníci a delegáti komunistickej strany z celej krajiny, aby sa poradili o postavení pracujúcich. Túto otázku riešil VI. zjazd KSČ, ktorého sa zúčastnil aj súdruh Štefan Major, ako vedúci Oblastného vedenia strany v Bratislave. / Bol aj organizátorom robotníckeho hnutia v Stupave a na okolí, usmerňoval revolučnú činnosť robotníkov. /

Obdobie hospodárskej krízy vplývalo na ďalší vývin robotníckeho hnutia negatívne. Revolučná činnosť ochabovala. Hlavnou príčinou boli zlé hospodárske pomery robotníkov, tým trpela aj komunistická organizácia.

K čiastočnému oživeniu straníckej organizácie došlo po roku

1932, keď si mladí súdruhovia začali uvedomovať, že treba miestnu komunistickú organizáciu zaktivizovať a nabádali starých komunistov k činnosti. Činnosť sa oživila, ale na vtedajšie pomery nebola dostatočná, trvalo to až do roku 1937, V tomto roku do komunistickej strany nastal príliv pokrokových členov z RTJ v Stupave, v nej sa grupovala mládež i dospelí súdruhovia.

V RTJ v Stupave malo kladný vplyv aktívne pôsobenie učiteľa Jána Nálepku, kde mládež vychovával k zdravému sebavedomiu a smelosti.

Po vzniku slovenského štátu bola bola zakázaná činnosť komunistickej strany. V júni roku 1939 boli medzi robotníkmi Stupavskej cementárne rozšírené protifašistické letáky. Proti tzv. podozrivým osobám boli vykonávané opatrenia, u podozrievaných osôb boli vykonávané domové prehliadky.

Pred 1. májom 1941 MO KSS v Stupave organizovala letákovú akciu. Stupňovala svoju aktivitu, zapájala masy do aktívneho boja proti fašizmu, proti teroru fašistického štátneho aparátu. Slovenská buržoázia vydala v roku 1942 zákaz zvyšovania miezd a platov bez povolenia úradov. Prejavom nespokojnosti bol štrajk v Stupavskej cementárni i v kameňolome. V čase Slovenského národného povstania ilegálna MO KSS rozširovala letáky a komunistickú tlač.

Obyvatelia Stupavy a okolitých obcí očakávali príchod oslobodzovacích vojsk. Dňa 1. apríla 1945 bolo počuť už dunenie diel blížiaceho sa frontu. Objavili sa predné hliadky červenejej armády, ktorá vyhánala fašistických votrelcov. Od Železnej studienky ustupoval vo večerných hodinách hlavný štáb maďarskej fašistickej armády. Obec Stupava bola definitívne oslobodená dňa 5. apríla 1945

9/11
Obnova. Dňa 15. apríla 1945 obnovila v Stupave svoju le-
gálnu činnosť Dedinská organizácia Komunistickej strany.
Ustanovujúca schôdza sa konala v budove školy, v ktorej
pred vojnou pôsobil Ján Nálepka. Týmto komunisti v Stupave
nastúpili do ďalšej etapy za konsolidáciu životných podmie-
nok a na pomoc obyvateľstvu postihnutého vojnou.

Pri tejto práci im pomáhala revolučná milícia. Tá bola u-
miestnená hneď po oslobodení obce v bývalom kaštieli grófa
Károlyiho v počte 30 mužov. Jej príslušníkmi boli väčšinou
robotníci - vojaci ktorí sa vrátili zo zajatia alebo priami
účastníci Slovenského národného povstania.

Po oslobodení rozhodujúcim krokom ďalekosiahleho významu
bolo zavedenie národných správ do všetkých podnikov.

Na firmu cementárne bola výmerom PPO / Povereníctvo prie-
myslu a obchodu / z 22. júna 1945 uložená národná správa.
Robotníci prostredníctvom národnej správy nielenže uskutoč-
ňovali kontrolu nad výrobou, ale sa významne zúčastňovali
aj na jej riadení. Zvlášť účastníci illegality a SNP, pre-
važne komunisti, ktorí sa stali hybnou silou života podniku
v nových podmienkach. Tým komunisti prevzali na seba zodpo-
vednú úlohu nielen organizátorov výroby, ale aj celého spo-
ločenského života. Preto ako miestna tak aj závodná organi-
zácia KSS zohrala v živote závodu i obce rozhodujúcu úlohu.
S obnovením výroby vznikol celý rad problémov a ťažkostí.
Spoločnými silami boli odstránené vojnové škody a dňa 28.
októbra 1945 bola slávnostne zapálená rotačná pec a začala
sa výroba. Už prvé obdobie po obnovení výroby ukázalo, že
sa povojnové ťažkosti prekonali a výroba sa zodvihla na
predchádzajúcu úroveň nielen v množstve, ale i v kvalite.
Prospela tomu nielen dobrá organizácia práce, ale najmä

12

činnosť komunistickej strany a revolučných odborov. Pracujúci cementárne žiadali znárodnenie podniku. Na základe dekrétu o znárodnení z 28. októbra 1945 sa pojali do znárodnenia všetky podniky cementární v republike, ktoré prešli definitívne do vlastníctva pracujúceho ľudu od 1. januára 1946, o čom vtedajšie Ministerstvo priemyslu pod číslom IV/4 - 243537/1946 vydalo zriaďovaciu listinu. Podnik bol začlenený ako závod do národného podniku Slovenské cementárne a vápenky Trenčín a až dňom 1. januára 1950 stal sa samostatným národným podnikom " Stupavská cementáreň. " Jej riaditeľom sa stal s. Jozef Haršáni. Už rok 1946 možno označiť za obdobie prudkého rozvoja výroby / výroba cementu v Stupave dosiahla až 45 279 ton, výroba slinku bola 43 897 ton. / Všetkým robotníkom ležala na srdci urýchlená konsolidácia povojnových pomerov a príprava na dvojročný plán. Pracujúci v cementárni odpovedali zvýšenou pracovnou iniciatívou. V príprave na plnenie úloh vyhlásili v závode budovateľskú súťaž. Sledovalo sa plnenie týchto kritérií: množstvo vyrobeného tovaru, kvalita vyrobeného tovaru, údržba zariadenia a strojov / nie údržbármi, ale pracovníkmi, ktorí na nich pracujú / , čistota pracovného prostredia. Súťaž upútala pozornosť pracujúcich a prenikla do ich myslenia ako prostriedok na vyjadrenie ich postoja k úlohám národného hospodárstva. Pri vstupe do prvého dňa dvojročnice sa zamestnanci cementárne zišli na slávnostnú schôdzu, na ktorej si vytýčili záväzky pre ďalší rozvoj výroby. Dvojročnica sa stala dobrou previerkou na prípravu päťročnice, v ktorých mal podnik ešte väčšie a náročnejšie úlohy. V období druhej päťročnice

13
podnik produkoval už okolo 60 000 ton cementu a 50 000 ton slinku ročne.

Snahou reakčných živlov, ktoré prenikli do politických strán národného frontu bolo privodiť rozvrat ľudovodemokratického zriadenia, likvidovať revolučné výmogenosti a tak zabezpečiť návrat ku kapitalizmu. Reakčná buržoázia sabotovala plnenie dvojjročného plánu. Proti plánom reakcie komunistická strana vytýčila a prebojovávala program ďalšej etapy znárodnenia priemyslu, pozemkovej reformy a ďalekosiahlych kultúrno-politických opatrení v prospech ľudu. Boj trval a stupňoval sa až do februára roku 1948.

V Stupave a v okolitých obciach vo februári 1948 k nijakým mimoriadnym udalostiam nedošlo. Niekoľko dní pred zjazdom závodných rád, ktorý sa konal v Prahe 22. februára 1948, bola vyhlásená v Stupave a okolitých obciach pohotovosť členov dedinskej organizácie strany. Robotnícke milície chránili objekty Stupavskej cementárne proti záškodníkom.

Úlohami budovania socializmu sa riadili aj dedinské organizácie strany v Stupave a v jej okolí, rovnako tiež závodná organizácia v cementárni. Táto začala svoju činnosť po februári 1948. Závodná organizácia bola hybnou silou v podniku. Riešila dôležité otázky, či išlo o mzdu robotníkov, o celkovú výrobu a pod. Túto prácu vykonávala s vedením podniku a závodným výborom ROH.

Všetky zodpovedné úlohy v obci zabezpečovala dedinská organizácia strany. Komunisti vykonávali aktívnu prácu, či už pri výchove nových kádrov, alebo pri príprave družstevníkov na kolektívne hospodárenie.

Kultúrny rozvoj, rast životnej úrovne
a starostlivosti o pracujúcich

Do roku 1945 prakticky nejestvovali žiadne sociálne za-
riadenia a podnikové byty. Iba v bývalom majeri bolo 6
slovom šesť adaptovaných bytov. Pri vrátnici bola malá
kúpeľňa s dvoma vaňami a sprchou. A to bolo od vzniku
továrne do oslobodenia, t.j. za 15 rokov jej existencie
všetko !

Po oslobodení a znárodnení priemyslu nastal v tomto sme-
re radikálny obrat. V roku 1949 boli postavené dva muro-
vané domy, jeden so štyrmi a jeden s dvoma bytmi a dva
drevené rodinné domky. V roku 1950 bolo dokončených de-
sať rodinných domkov, ktoré neskôr v roku 1960 - boli
predané zamestnancom, ktorí v nich bývali, / Bezručova
ulica. /

V roku 1951 boli dané do prevádzky tri šesťbytové jednot-
ky a slobodáreň s kapacitou 54 miest. V ďalších rokoch
boli postavené dva domy s desaťbytovými jednotkami a ob-
chodom s potravinami, / Budovateľská ulica./ Okrem toho
boli adaptované dva domy na 8 bytov.

V roku 1959 bola dokončená administratívna a sociálna
budova so závodnou kuchyňou, jedálňou, šatňami, kúpeľňou,
zasadačkou, učebňou a miestnosťami pre ZV ROH a zdravot-
nou ambulanciou.

V roku 1955 bola postavená v oblasti za lomom Prepadlé
podniková chata s kapacitou 35 postelí. Po výstavbe re-
kreačného a doškoľovacieho strediska GR CEVA v Starej
Lepnej / Vysoké Tatry / boli tu rekreácie pre zamestnan-
cov značne výhodnejšie a preto bola podniková chata pre-
daná inej organizácii

12
15

Z iniciatívy podniku a ZV ROH bol postavený a v roku 1964 daný do užívania Závodný klub Cementár s príslušným vybavením.

V posledných rokoch bolo dané do užívania pracovníkom podniku 58 bytových jednotiek a 22 podnikovo-družstevných bytov. Vedenie závodu a ZV ROH podporuje aj individuálnu bytovú výstavbu zamestnancov poskytovaním pôžičiek ako potrebných mechanizmov.

V súčasnom období sa v rámci sociálneho programu pripravuje rozšírenie závodnej jedálne o 120 miest s pristavbou sociálnych zariadení a ubytovne pre 18 osôb, ako aj výstavba ďalších bytov formou podnikovo-družstevnej výstavby.

V oblasti kultúrnej a spoločenskej sa v spolupráci s orgánmi ROH a miestnymi podnikmi a organizáciami pripravuje prístavba Závodného klubu Cementár.

V oblasti rekreačnej a liečebnej starostlivosti majú možnosť pracovníci závodu zúčastňovať sa rôznych vnútrozemských ako aj zahraničných zájazdov. Lekárska starostlivosť je pracovníkom poskytovaná najmä v závodnom zariadení, ako aj v miestnom zdravotnom stredisku.

O deti zamestnancov v predškolskom veku je postarané v miestnych jasliach a materských školách. Závod pripravuje adaptáciu obytného domu na závodnú materskú školu a zúčastňuje sa tiež prípravy na výstavbu jasiel a materskej školy formou združených prostriedkov s miestnymi organizáciami.

Prehľad výrobkov závodu:

Cementy: špeciálny / špec. 500 /, jednozložkový /JZC/ 500, 450, rýchloväzný /RVC/, cestný, horečnatý, dohodnutej kvality, portlandský /PC/ 450,400,350. železoportlandský /ŽPC/ 450,350,325, struskoportlandský /SPC/ 325, 250, jemný vápe-

1
K
nec / JMV /, štrkodrva, lomový kameň, betónové výrobky: tvárnice TR, žlaby BTM 1 61, výroba strojných náhradných dielov.

Do roku 1979 bolo v závode vyrobené celkom: takmer 6 miliónov ton slinku, viac ako 8 miliónov ton cementu, viac ako 600 tisíc ton mletých vápencov, viac ako 2 milióny kusov betonových výrobkov, viac ako 250 tisíc ton štrkodrvy.

Vyznamenania podniku: Za dobré plnenie hospodárskych úloh plánu v jednotlivých rokoch a na základe rozvinutej socialistickej súťaže bol podnik odmenený a vyznamenaný:

1. " Za vynikajúcu prácu " roku 1959, " Rad práce " roku 1961, " Červená zástava vlády a ÚRO " osemkrát, " Červená zástava ministerstva a ÚVOZ " sedemkrát, " Čestné uznanie II. stupňa udelené MSV a ÚVOZ " štyrikrát, " Putovná štandarda GR CEVA " päťkrát, " Prevádzka XII. zjazdu KSČ " udelené ÚV KSČ roku 1971, " Čestné uznanie k 30. výročiu oslobodenia sovietskou armádou " udelené ÚV KSČ roku 1975.

2. Vyznamenania jednotlivcom: " Za vynikajúcu prácu " Jozef Talač, Jozef Grúnsky, " Za zásluhy o výstavbu " Jozef Talač, " Za pracovnú vernosť " Domin Michalík, Jozef Mičulík, Jozef Ivica, " Za obetavú prácu pre socializmus " Jozef Talač, Jozef Grúnsky, " Zaslúžilý pracovník odboru " Jozef Grúnsky, Vít Debrecký st., Jozef Martinkovič, Štefan Tomkovič, Jozef Talač. " Najlepší pracovník stavebníctva " 21 pracovníkom, " Najlepší pracovník odboru " 37 pracovníkom, " Najlepší pracovník podniku " 91 pracovníkom.

Riaditelia podniku od roku 1945: Od roku 1945 do roku 1950 s. Ing. Juraj Ryba, vedúci závodu, od r. 1950 do roku 1953 s. Jozef Haršáni, od 1. aug. 1953 do 1. apr. 1954 s. František Daráš, od 1. apr. 1954 do 1. nov. 1959 s. Jozef Har-

šáni, od 1. nov. 1959 do 30. júna 1978 s. Jozef Talač,
od 1. júla 1978 s. Florián Vilem, riaditeľ závodu.

Pri príležitosti 50. výročia založenia závodu a zároveň
aj Dňa stavbárov boli vyznamenaní títo pracovníci závodu:

" Najlepší pracovník stavebníctva " Karol Nepšínský,
" Najlepší pracovník odboru:" Otilia Malcová, Leopold
Rauscher. " Najlepší pracovník podniku " Peter Némét,
Ružena Stankovská, František Ružička, František Ivančík,
Ľudovít Smolucha, Milan Landl, Jozef Myslovič, Robert
Pavlačič, Jozef Fabiánek, Ján Draškovič, František Mezey
ml., Ján Strnad, Štefan Kriflík ml., Jozef Jánoš, Štefan
Tomkovič, Ferdinand Slezák, František Belošič, Viktória
Randzíkova, František Bartovič, Miroslav Velčický, Jozef
Wöfli, Ján Šimek, Ladislav Pšenko, Karol Maroš, Ondrej
Zezula, Emília Lachkovičová, Irena Trojanová, Jozefína
Matulníková, Bohumil Kastler, Eduard Holič.

Plaketu k 50. výročiu založenia Stupavskej cementárne
vyrobil Zlatokov, závod Bratislava, / podnik MP Trenčín./
Plaketu, príležitostné zástavky, nové odznaky, obálku na
brožúru navrhol František Bobáň, výtvarník, Bratislava.

Po slávnostnom programe s programom, v ktorom účinkovala
inštrumentálna skupina s. Ševčíka z Bratislavy bolo občer-
stvenie účastníkov v novopostavenej jedálni závodu.

Na slávnosti sa zúčastnili okrem pracovníkov závodu:
zástupcovia GR Ceva z Trenčína na čele so s. Ing. Kábiskom
a MNV v Stupave zastupoval s. JUDr. Vojtech Mader, podpred-
seda MNV.

Nový cintorín v Stupave

Pretože starý cintorín v centre mestečka východne od r.k. farského kostola už bol preplnený v dôsledku vzrastu počtu obyvateľstva v Stupave ako aj existencie Domova dôchodcov s vysokým počtom prestárnutých chovancov a každoročne vzrastal aj počet úmrtí v Stupave, bolo potrebné prikročiť k zabezpečeniu vhodnej plochy pre účely nového miestneho cintorína v Stupave. Nová plocha pre tento účel bola vyčlenená v severnej časti obce, v časti chotára zv. KOPCE, severne od Šibeničného vršku na rozlohe päť hektárov.

Výstavba - zemné práce začali sa v apríli roku 1978 a dokončená bola v decembri r. 1979. V prvej etape bola oplotená jedna časť cintorína vápenocementovými tvárniciami.

Prístupná cesta na cintorín je cez Rímsku ulicu. Ulica je pomenovaná podľa zvyškov rímskej vojenskej stanice z 2. storočia n.l. na susednom vršku, na okraji Novej hory.

Rímska ulica je asfaltovaná.

Dom smútku na novom cintoríne bol postavený podľa projektu organizácie KORT v Bratislave v akcii " Z " nákladom 1,399.000.- Kčs, jedenmilión trisťdeväťdesiatdeväť tisíc Kčs, po dokončení stavby je hodnota die^{la} 1,999.000.- Kčs, jedenmilión deväťstodeväťdesiatdeväťtisíc korún čsl.

Pretože dodávateľským spôsobom sa výstavbu Domu smútku nedarilo zabezpečiť, výstavba sa uskutočnila svojpomocne v rámci akcie " Z ". Výstavba Domu smútku začala sa v apríli roku 1978 a dokončená bola v decembri roku 1979.

Výstavbu organizačne zabezpečoval predseda MNV s. Jozef Martinkovič, stavebný dozor vykonával predseda komisie pre výstavbu Ing. Anton Daráš, sústavný dozor a kontrolu prác vy-

b 19

konával Štefan Horecký, dôchodca.

Pri výbere projektu spolupôsobili Štefan Neradovič, člen rady MNV a pracovníci odboru výstavby MNV M. Adamovský a Frant. Král.

Vlastné stavebné práce vykonávali zväčša remeselníci dôchodcovia, murári: Anton Bartalský, Štefan Kahánek, Ján Suchý; tesárske práce robil Alexander Hasoň. Ďalšie remeselné odborné, inštalačné práce, ako okná, dvere, vodovod, elektroinštalácia a i. boli urobené dodávateľským spôsobom Komunálnymi službami v Stupave.

Nekvalifikované robotnícke práce vykonávali Alojz Maroš, Ján Kovačič, Rudolf Kostka a i.

Aby práce prebiehali plynule, na stavbe Domu smútku pracovali aj občania v brigádach cez voľné soboty aj nedele, kedy sa na prácach na výstavbe Domu smútku zúčastňovalo priemerne 30 - 40 občanov Stupavy.

V priebehu výstavby budovy do múra v predsieni budovy bola uložená Pamätná listina v sklenenej fľaši zazátkovanej a zapečatenej pečatným voskom s týmto textom:

Pamätná listina - DOM SMÚTKU - začiatok výstavby: jar 1978 v akcii " Z ", v treťom roku šiesteho 5 RP.

Projekt: KORT Bratislava.

Prezidentom ČSSR bol s. JUDr. Gustáv Husák,

Predsedom Slovenskej národnej rady bol s. Viliam Šalgovič,

Predsedom vlády Slovenskej socialistickej republiky bol

s. JUDr. Peter Colotka,

Predsedom Miestneho národného výboru v Stupave bol

s. Jozef Martinkovič,

Podpredsedom Miestneho národného výboru v Stupave bol

s. JUDr. Vojtech Mader,

20

Tajomníkom Miestneho národného výboru v Stupave bol
s. RNDr. Anton Můza.

Stupava 20. júla 1978.

Podľa zápisov o mzdách na stavbe Domu smútku pravidelne
pracovali: Murári: Ján Suchý, vedúci skupiny, Ján Kriflík
a Anton Bartalský; stáli robotníci: Rudolf Kostka, Ján Ko-
vačič a Ján Mihál.

Tesár: Alexander Hasoň.

Zúčastnené podniky: OPMP Modra / Okresný podnik miestneho
priemyslu /, prevádzka v Stupave, Jozef Baranko, stolár.

OPKS / Okresný podnik komunálnych služieb / inštalatéri:
Jozef Ščepánek, Viliam Můza, Karol Sedlák; elektroinštala-
téri: Peter Sabó, vedúci, Štefan Sajan a Jozef Slezák.

OPKS so sídlom v Pezinku, práce vykonávali pracovníci pre-
vádzky v Stupave.

Vodoinštaláciu vykonával J. Radovič, pracovník Západoslo-
venských vodární a kanalizácií.

Účtovnú evidenciu viedol Štefan Horecký, dôchodca.

4

Zo zápisov do pamiatkovej knihy.

Životné jubileá významných občanov sú zapisované do pamiatkovej knihy obce Stupava.

V decembri roku 1979 bol zapísaný JUDr. Vojtech M a d e r , ktorý vykonával a vykonáva zodpovedné funkcie v štátnych orgánoch / námestník ministra spravodlivosti, predseda senátu Mestského súdu v Bratislave a i. /

V Stupave je^a jehorôčným poslancom Miestneho národného výboru a vykonával funkciu predsedu, v súčasnosti podpredsedu MNV. Pri príležitosti jeho 60. narodenín bol v obradnej sieni MNV slávnostný akt za účasti členov rodiny, príbuzenstva, zástupcov MNV a spoločenských organizácií, slávnostný prejav predniesol predseda MNV s. J. Martinkovič.

Text zápisu:

JUDr. Vojtech M a d e r ,

zaslúžilý občan Stupavy, aktívny funkcionár, poslanec MNV a podpredseda MNV, dožíva sa dňa 1. decembra 1979 šesťdesiatich rokov svojho života.

Z vďaky za jeho obetavú prácu zapisujeme ho pre pamiatku nám i budúcim občanom do pamiatkovej knihy obce Stupava.
1. XII. 1979 v Stupave Jozef Martinkovič v.r.
predseda MNV

Pod uvedeným textom je podpis jubilanta a prítomných na tomto slávnostnom akte.

a
11

Zo spomienok občanov.

Po niekoľkých rokoch čakania podarilo sa mi v priateľskom rozhovore oboznámiť sa s udalosťami z čias pred päťdesiatimi rokmi, kedy bol život robotníka viac ako ťažký.

Na roky 1928 - 1932 spomína Július Kantor.

Menovaný sa narodil v Stupave dňa 5. januára 1906. Tu chodil do školy a tiež v Stupave sa vyučil stolárskemu remeslu u tu-najšieho stolárskeho majstra Karola Bindera.

V roku 1928 zo Stupavy sa vysťahovalo viac občanov, jedni sa dostali do USA i Kanady, iní zas do Južnej Ameriky, do Argentíny. Július Kantor spomína, že do Buenos Aires prišiel práve na Vianoce roku 1928.

V tom čase tu bolo už 29 vysťahovalcov zo Stupavy a štyria občania z Mástu. Spomenul všetky mená žijúcich krajanov v Buenos Aires, spomenul tých, čo sa vrátili do vlasti, i tých, ktorí tam zostali, i mená v Argentíne zomrelých krajanov.

Všetci tam prišli za prácou. Podobne Július Kantor mal záujem o prácu v odbore, ktorému sa vyučil. Hovoril, že roku 1929 v Argentíne bola ešte konjunktúra a tak si našiel aj vhodné zamestnanie. Robil stolársku prácu v nábytkovom stolárstve, kde vyrábali nábytok pre byty, kuchynský nábytok, spálne, skrine. V roku 1931 už aj v Argentíne sa prejavili následky hospodárskej krízy a tak krízové udalosti postihli aj Júliusa Kantora. Ako mladý človek pohyboval sa medzi krajanmi i domácimi ľuďmi. V čase voľna sa vzdelával. Mal česko-španielsky a španielsko-český slovník. Zvyšoval si slovnú zásobu španielskeho jazyka. Často ho videli so slovníkom, novinami. Hovorili mu profesor. V styku s ľuďmi zdokonaľoval sa v španielčine, športoval, hrával futbal. Medzi domácou mládežou sa ukázal ako skúsený a rozhladený mládenec. Považovali ho za školeného, znalého zemepis,

13

všimli si jeho vedomosti zo španielčiny i ako dobrého športovca. Pri hrách sa zoznámil aj so študentmi z gymnázia. Všimol si, že ich zemepisné vedomosti sú skromné, nevedeli nič o polohe Československa, hovorili mu, že je Rus a Československo je súčasťou Sovietskeho zväzu. Priniesol mapu a ukázal im, že Československo je v strednej Európe.

Napokon ho považovali za bolševického agenta. Boli to synovia veľkostatkára / s nemeckým menom./ V tejto súvislosti ho raz osamote oslovil príslušník polície z obvodu jeho bytu, ktorý už mal o mienke domácich aj informácie a priateľsky mu povedal: Chulio / španielsky Július / -, si tu cudzinec, nezaoberaj sa politikou. Aby si nemal nepríjemnosti. Roku 1931 už nemal prácu v stolárstve v Buenos Aires. A tak sa dostal do provincie Córdoba na sz. od Buenos Aires. Pracoval tam ako robotník s lopatou na stavbe železnice. V tom istom roku. V tom istom roku odcestoval z Buenos Aires do prístavu Bahia Blanca s krajanmi Belošičom a Fialom. V provincii Neuquén pracovali tri mesiace v poľnohospodárstve pri zbere kukurice.

Ešte roku 1931 vrátil sa do Buenos Aires a pracoval tam v drevosklade na stroji.

Žýval s priateľmi v v skromných podmienkach, vždy štyria v jednej miestnosti.

Návrat domov. Krízové podmienky boli stále ťažšie a Július Kantor sa rozhodol vrátiť sa do vlasti.

V júni roku 1932 oboznámil sa s možnosťou cestovať loďou cez Atlantický oceán bez cestovného poplatku. V tom čase sa chystalo viac vystažovalcov Čechov na návštevu Československa pri príležitosti Sokolského zletu. Dohodol sa s krajanom z Brodského, že pocestujú takým spôsobom spolu. A tak ako

e 24
pomocníci kuráčov z prístavu v Beunes Aires na parníku sa dostali do Lisabonu / Portugalsko./ Mali obavy, že ich z lode nepustia. Napokon v noci sa obom podarilo opustiť loď. V Lisabone sa prihlásili na čs. konzuláte a tam si dali predĺžiť platnosť cestovného pasu. Na konzuláte dostali aj podporu po päť pesos.

V Lisabone začala sa ich anabáza po európskom kontinente. Pešo cez Portugalsko okolo rieky Tajo / čítaj Tacho / dostali sa do Španielska. Tu v provincii Calceres / spomínal mesto Valencia da Alcantare / kúpil si mapu. Pokračovali v ceste ďalej vedľa rieky Tajo smerom na Madrid. Išli väčšinou pešo. Na úseku asi 100 km previezol ich nejaký domáci dobrodinec nákladným autom.

V Madride v reštavrácii Danubia stretli stredoeuropanov, medzi nimi i Maďarov. Július Kantor hovoril aj po maďarsky, takže získali informácie. Na krátky čas oboch zaradili do španielskej kompánie legionárov. Za kratší čas sa medzi nimi zotavili. Z Madridu sa dali na ďalšiu púť - vlakom na čierne do Guadalajara a na sever do Zaragózy, kde prekročili rieku Ebro. Zažili aj vlakové kontroly. Odtiaľ sa dali na východ do Reus a do Barcelony. Tu sa zdržali dva dni. Z Barcelony už Július Kantor putoval sám, jeho spoločník sa zatúlal a tu sa teda rozišli.

Pešo sa dostal do Francúzska do mesta Barceile.

Pokračoval v ceste na sever. Neďaleko mesta Grenobl na vidieku v čase žatvy dostal prácu na jeden týždeň.

Odtiaľ pokračoval v ceste na sever do Dolného Alsaska a tu pri meste Mulhause na dedine pracoval dva týždne ako robotník s koňmi. Spomínal na vlúdnych dedinčanov, za prácu mu dali stravu i plácu, zašiel aj do hostinca na víno.

2
45

Pri rozlúčke gazdiná ho vypravila s proviantom na cestu i s fľašou destilátu. Pretože sám pálené nepil, daroval fľašu staršiemu čeladníkovi, ktorý mu za dar bol vďačný. Tento dvojtýždňový pobyt poskytol mu aj iné poznatky, medzi iným videl v čase žatvy pracovať v rodinách aj radové sestry, čo hodnotil kladne.

Odtiaľ pokračoval v ceste na sever k rieke Rýn. Na colnici vybavil formality a pred prekročením hranice musel sa preukázať hotovosťou 120.- Fr. Pretože vo Francúzsku pracoval, ušetril si peniaze a tak mohol celkom legálne pokračovať v ceste. Prešiel cez pontonový most.

V Nemecku viedla ho cesta cez pohorie Schwarzwald / Čierny les /, kde pramení rieka Dunaj.

Kráčal pešo sám až do Mníchova. Tu sa poobzeral v obchode na bicykle. Pri výklade ho oslovil tam stojací človek. Čoskoro zistili, že sú krajanía, bol to Moravák. Ten mu poradil, aby si kúpil bicykel v bazári. A tak sa aj stalo, Július Kantor kúpil si bicykel za 12.- Mariek. Bicykel dal si do poriadku, kúpil si lepidlo a nutné nástroje pre každý prípad. V Mníchove sa vyspal a pokračoval teraz už na bicykli k hraniciam Československa smerom na Pasov.

Prešiel Šumavu, České Žleby, Vodňany, Vimperk a došiel do Českých Budejovic. Potom už cesta ho viedla cez Jindřichov Hradec južnou Moravou na Břeclav.

Cesta z Mníchova domov trvala 5 a pol dňa. Na území Slovenska prišiel do Brodského, kde pri stavbe domu ho poznal murár, ktorý sa vrátil pred ním z Argentíny.

Do Stupavy sa vrátil dňa 13. septembra 1932 s hotovosťou 84.-, slovom osemdesiatštyri Kč. vo vrecku.

Návrat domov bol ťažký, náročný na čas, fyzické sily a vô-

Nové vlastnosti, najmä vytrvalosť.

Za vyše troch mesiacov prekonal ďalekú cestu väčšinou pešo. Spával v poli, najčastejšie pod mostami, kde mal strechu nad hlavou. Útrapy vydržal a zdravý sa vrátil domov.

Po vojne roku 1945 vstúpil do KSS.

V rokoch 1953 - 1955 vykonával funkciu predsedu a tajomníka Miestneho národného výboru v Stupave.

Dňa 1. nov. 1955 za MNV privítal v Stupave vzácnu návštevu, do Stupavy zavítal spolubojovník kpt. Jána Nálepku a jeho veliteľ Hrdina ZSSR generálmajor Alexander Nikolajevič S a b u r o v , ktorý sa oboznámil s bývalým pôsobiskom Jána Nálepku, ako učiteľa Obecnej ľudovej školy v Stupave.

Július Kantor plnil v tomto období náročné úlohy pri socializácii poľnohospodárstva v rodisku aj v iných obciach okrese Bratislava okolie.

V roku 1979 pracuje v stolárskej dielni na tun. Štátnom majetku ako pracujúci dôchodca.

Určenie farieb erbu Stupavy

Z mnohých majiteľov hradu je treba spomenúť koncom 15. storočia svätujurského grófa Petra. Na jeho žiadosť udelil kráľ Stupave roku 1493 jarmočné právo.

Toto právo potvrdili Stupave v 16. a 17. storočí aj habsburskí panovníci Ferdinand I. Habsburský roku 1560, Matej II. roku 1610 a Ferdinand III. roku 1649.

V Kráľovskej knihe, VI. zväzok, strana 194 a 195 sa miestny erb Stupavy opisuje takto: Rovno stojací štít, ktorý zvislá čiara rozdeľuje na dve polia, jedno je červenej a druhé šafránovej farby. V pravom červenom poli vidieť v stojacej polohe tĺčik mlyna na drvenie prosa, v žltom alebo zlatistom poli je povojník v podobe bielej stuhy zbiehajúci nadol v šikmom smere. Táto stuha má vo svojom strede plávajúcu rybu-pstruha, ktorý povojník napoly rozrezuje čiže rozdeľuje.

Na základe budapeštianskych materiálov heraldicky správne sfarbenie stupavského erbu je takéto: Delený štít, ktorého pravá / v heraldickom zmysle slova / strana je červená a na nej strieborný / biely / tĺčik, ľavá strana je zlatá / žltá / na ktorej je šikmý modrý pruh so strieborným / bielym / pstruhom v strede.

Zlatá farba s modrou sa stretá len obrysou čiarou. Obrysové čiary neuplatňovať, nech sa narába iba farebnými plochami.

Červená farba erbu je vyjadrená cinóbrovom / rovnakej hustoty / modrá kobaltom alebo ultramarínom; strieborná bielou, zlatá žltou / šafránovou /.

Farebnú prílohu tohoto erbu / udeleného darovacou listinou zo dňa 1. septembra 1560 / urobila Otília Erdélyiová ml., učiteľka ZDŠ.

V. Gudbjörn, mal.
1981

29

Určenie farieb erbu Stupavy
z 15. storočia.

Najstaršia forma erbu Stupavy je zachovaná na neskorogotickom štíte a pochádza z 15. storočia.

Na doteraz najstaršej známej pečati z konca 15. alebo začiatku 16. storočia je tento text: Sigillum Stumffen.

V strede tejto pečate je na neskorogotickom štíte tento erb: Nádoba - stupa v pravej dolnej časti štítu, v nej tĺčik. Nad nádobou na pravej strane štítu je kvetinka na stopke s lístkami. Kvetinka so štyrmi lupienkami je v pravom hornom uhle v hornej časti uhlopriečky. Všetky figúry sú v šikmej polohe.

Farebne je tento erb vyjadrený podľa záznamu doc. dr. Jozefa Nováka zo dňa 1. marca 1969 takto:

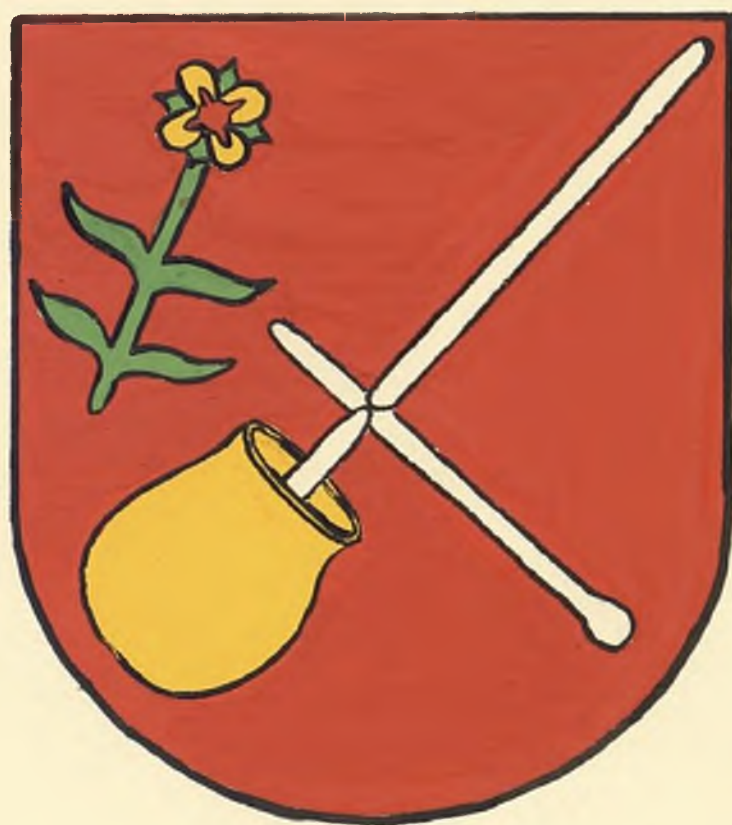
Na červenom štíte zlatá nádoba a strieborný tĺčik v nej. Kvietok je zlatý, stopka s lístkami zelená.

Obsah erbu vyjadroval významnú výrobnú činnosť mestečka. Podľa doterajších prameňov sa zdá, že toto pečatidlo sa stratilo a tak roku 1560 vznikol nový erb Stupavy. Na tento erb si mesto vyžiadalo kráľovskú listinu, lebo si bolo vedomé jeho nového obsahu a chcelo ho urobiť záväzným.

Matej II. roku 1610 ho tiež potvrdil.

Nie je zriedkavosťou, že sa mestá vracajú k pôvodným symbolom, je však možné, že sa pred rokom 1682 objavilo prvé známe pečatidlo, prípadne len odtlačok pečatidla zo začiatku 16. storočia, podľa ktorého bolo vyhotované nové s pôvodným erbom mestečka.

Farebnú prílohu tohoto erbu urobila Otília Erdélyiová ml., učiteľka ZDŠ. Predlohou bol farebný erb v diele Jozefa Nováka Slovenské mestské a obecné erby.

V. Udiljovi, red.
1981

Výročia SNP v Stupave sa dôstojne spomínajú každoročne.

Oslava 35. výročia SNP sa uskutočnila v rámci Celoštátnych lesníckych streleckých pretekov, ktoré sa uskutočnili v Stupave koncom mesiaca augusta 1979 v amfiteátri v Borníku nad Stupavou.

Program oslavy 35. výročia SNP pripravil ZK ROH pod záštitou MV KSS, MNV a organizácií NF v Stupave.

V úvode oslavy odzneli hymny ČSSR a ZSSR.

Oslavu otvoril, občanov a hostí privítal predseda MV KSS súdr. Ing. Alexander Hason.

Úvodnú báseň recitovala Ant. Suchá, členka Speváckeho zboru pri ZK ROH v Stupave.

Slávnostný prejav predniesol súdr. Ing. Vladimír Margetin, minister Lesného a vodného hospodárstva SSR.

Po skončení slávnostného prejavu odznela Internacionála.

V kultúrnej časti programu vystúpil ženský spevácky zbor pri ZK ROH pod vedením riaditeľa ZK ROH s. Ladislava Kudijovského. Príležitostnú báseň recitovala Bohdanka Kudijovská.

V ďalšej časti programu vystúpila Dychovka ZK ROH pod vedením súdr. Poláka dobre nacvičeným programom.

V závere programu slávnosti bola zapálená povstalecká vatra. Oslavy 35. výročia SNP sa zúčastnili miestni občania a mládež ako aj účastníci Celoštátnych lesníckych streleckých pretekov v Stupave, ktorými boli zástupcovia všetkých lesných závodov v Českej socialistickej republike i v Slovenskej socialistickej republike.

Oslava 35. výr. SNP sa konala dňa 29. augusta 1979 a mala dôstojný a slávnostný priebeh.

